

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscriptele
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
azmătorile Birourilor de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augonfeld & Emerich Lesner
Heinrich Schafok. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marotyl & Llobmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colonă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tariful și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 or. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 42)

GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colecători.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 80, eteșit
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. séu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 230.—Anul LXII.

Brașov, Duminică 17 (29) Octombvre.

1899.

Reuniuni agricole.

Marți serviciu a făcut poporului român din comitatul Sibiului tînăra „Reuniune română de agricultură” din acel comitat. Pe cât am putut afla din dese și frumoșele semne de viață, ce ni-a dat și ni-le dă în fiă-care an, ea și este una dintre cele mai active reuniuni ale noastre, ér terenul său de activitate este de asemenea cât se pôte de larg și roditor.

Cei ce au luat parte la esposiția de pome și la cea de vite, ce acum s'a arangiat în Sibiu, vor fi putut constata cu ochii progresele făcute de Reuniune în scurta sa viață de abia peste un deceniu. Pentru noi însă, cei mai din depărtare, este de ajuns motiv ca să ne bucurăm chiar și numai împrejurarea, ca asemenea expozițiuni se arangază și între Români, căci faptul acesta în sine arată un progres.

Dér o reuniune agricolă nu-și mărginesce activitatea sa numai la expozițiuni, ci caută toate mijlocele posibile de a înainta bunăstarea materială a poporului, îndeletnicindu-l cu o economie și cultură rațională, pregătindu-l prin conferențe publice întrucându-l prin exemple practice în diferiți ramii ai agriculturii și ușurându-i calea prin care să se pôtă avânta la purtarea unei economii mai ușore și mai roditoare în diferitele ramuri.

În direcțiunea acésta lucrăză și „Reuniunea română de agricultură” din comitatul Sibiului. Prin delegați zeloși din sinul său ea aranjază din timp în timp prelegeri populare la sate, plugarilor li-se dau explicații și povești prețioșe, arătându-li-se și în praxă cum sunt a se cultiva cutari pomi, cum este a se planta cutare sémăntă etc., ér în privința economiei de vite li-se dă sfatul și ajutorul de a puté cultiva vite de rasă

superioră, mult mai rentabilă și așa mai departe.

Ce progrese va fi fost în stare să facă până acum amintita reuniune nu putem sci anumit, dér totuși cele două esposiții, ce s'au arangiat săptămăna acésta în Sibiu, sunt o dovadă, că progrese s'au făcut, căci altfel n'ar fi avut reuniunea cu cine și cu ce să arangeze espositia.

Décă există vre-un teren, pe care progresul poporului român să ne înveselască, atunci de bună sémă, că terenul economic este și trebuie să fiă între cele dintăi, căci poporul nostru din economie trăsese. Economia de vite și de câmp este isvorul de traiu aprópe pentru întreg poporul român și cu toate acestea, durere, prea puțin s'a făcut până acum pentru înaintarea lui în acești ramii ai economiei.

În privința acésta, Reuniunea agricolă română din comitatul Sibiului și-a câștigat merite cu atât mai mari, cu cât calea, pe care ea a străbătut, a fost pentru noi nouă. Nu-i vorba, introducerea reformelor merge cam greu la poporul nostru, căci el nu se desparte bucuos de vechile sale obiceiuri. Dér totuși Români au dat nenumărate dovești, constatate și recunoscute nu numai de noi, ci și de străini, că sunt un popor inteligent și dibaci, ca rari alte popóre. Lui îi trebuie numai poveluitoři luminați, zeloși și cu trageră de inimă, de ale căror sfaturii, după ce va fi convins, le primesce, le urmază și încă cu o incusință, ce adese-orî te pune în uimire.

Nu trebuie decî să ne sparie greutățile începutului, căci pentru a ridica un popor la trépta cuvenite între popórele culte, nu ajunge un an séu doi, ci se recere o muncă constantă și durabilă.

Décă regimul unguresc nu ni-ar fi stat în cale, de-odată cu frații noștri din comitatul Sibiului am fi fost încorporați în sinul acelei reuniuni toți Români din Ardeal. Ce folóse

a putut aduce statului regimul unguresc prin aceea, că n'a permis să se grupeze toți Români în sinul acelei reuniuni de-o potrivă binefăcătoare pentru stat ca și pentru popor, nimeni nu va înțelege, decât pôte numai decă va avé în vedere réutatea, cu care din principiu suntem tratați noi Români din acest stat.

Dér, deși n'am putut fi încorporați cu toții în sinul aceleiași reuniuni și am fost ținuți atăta timp înderțul fraților noștri sibiieni, ne bucurăm din inimă, că cel puțin acum exemplul Sibiienilor începe a fi imitat. După scirea, ce ni-se comunică mai jos, Români din ținutul Orăștiei ne vor da încurând a doua reuniune agricolă română.

Salutăm acésta scire cu totă însuflețirea și dorim, ca și fruntașii noștri din celelalte comitate să-și considere ca o datorință a lor înființarea de asemenea reuniuni agricole, fără de care e greu și numai a-ți închipui un popor în adevér agricol.

Revista politică.

Dilele trecute i-s'a dat prilejul ministrului președinte ungar Coloman Szell, de a se pronunța cu privire la mai multe cestiuni, cari ating forțe de aprópe politica guvernului. Ministrul și-a făcut enunțațiunile în comisiunea de finanțe a dietei, care întregă săptămăna acésta a desbătut budgetul pe 1900.

Cea mai de căpeteniă și pentru noi și cea mai importantă este fără îndoială enunțațiunea privitoare la politica de naționalitate a guvernului. Unul dintre deputații kossuthiști dându-și pe față nemulțămirea sa cu politica de naționalitate a lui Coloman Szell, acesta s'a ridicat îndată, ca să-i răspundă. Ministrul n'a spus ceva nou, el a repetat aprópe ceea-ce a dis, când pentru întâiași dată s'a prezentat în fruntea

guvernului în dietă. Dîse adecă, că ținta politicii sale este reconstruirea „statului maghiar unitar”. Dér cum? Pe toți fii patriei, vorbescă ei ori-ce limbă, îi consideră ca membrii cu drepturi egale ai „națiunii politice unitare”. Faptele guvernului trebuie să se acomodeze acestor principii, dér „nu prin violență, ci prin o administratiă și justițiă bună și prin o tractare dréptă să câștigăm naționalitățile”, dîse d-l Szell. Pentru-ca însă totuși să facă și pe pofta șovinistilor, ministrul președinte și-a încununat declarațiunea sa cu asigurarea, că „nu va suferi să se agite în contra legii, a constituției și a unității statului maghiar”, ér față de cei ce vor agita, „va aplica rigórea legii”. — Din vorbele d-lui Szell numai atât am putut scóte, că și el, ca și înaintașii săi, și-a pus ca ideal formarea unui „stat rațional maghiar”, lucru, care este imposibil fără de contopirea tuturor popórelor nemaghiare în căldarea maghiarismului. În fața acestei ținte nebune, toate celelalte declarațiuni despre „administratiă și justițiă bună” și despre „o tractare dréptă a naționalităților” nu plătesc o cépă degerată. Incât privește amenințările ministrului, că față de „agitatori” va aplica „rigórea legii”, ce am puté să dîcem? Cu astfel de amenințări suntem prea dedați, decât să ne speriam de ele. Ce au făcut și până acum asupritorii noștri față de așa numiții „agitatori” din sinul naționalităților nemaghiare, decă nu a-i prigoni și a-i pune la récóre, pentru-că au reclamat dreptate și legalitate, drepturi și libertate pe séma poporului lor? Și unde a dus acésta politică de prigoni? S'o spună însi-și Maghiarii, decă s'au ales cu ceva câștig moral și decă nu tocmai acésta politică nenorocită a făcut să crească la culme nemulțămirea în țéră? Cu astfel de doctorii d-l Szell nu va vindeca în vecii vecilor rana deschisă a cestiunei naționalităților.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Arta română la Roma.

O rađă binefăcătoare de lumină caldă s'a reversat dela Roma în inimile noastre. Vecinic tînăra inimă a Nestorului V. A. Urechia a proclamat cu ocaziunea congresului orientaliștilor frăția italiانو-română, și coróna de bronz depusă de Români la picóarele columnei lui Traian va rămăne un martor etern al iubirei frătesci între cele două popóre eșite din aceeași tulpină.

N'au fost însă numai dîle de sərbătóre la Roma, ci și dîle de triumf pentru geniul poporului român. Români, cari au participat la congres, au escelat în toate privințele. Ca membri laborioși ai congresului au participat la lucrările de frunte, și conferențele făcute de d-nii V. A. Urechia și Tocilescu vor rămăne puncte luminoșe în activitatea reuniunii orientaliștilor.

Laudele și ovațiunile, al căror centru au fost învățații, poeții și artiștii români, se restrăng asupra né-

mului întreg, și untem în drept a dîce, că la Roma au afirmat din nou Români, că deși aruncați departe în Răsărit între seminiți străine, au rămas credincioși menirei divine a gîntei latine în munca civilizatorică. Păstrând cu sânteniă avutul strămoșesc au devenit Români și la Răsărit ceea-ce au fost strămoșii și sunt frații în Apus: un element de ordine, de cultură și de civilizațiune.

Atât sciința și arta română, cât și sentimentele generóse ale poporului român, au format la Roma obiectul admirațiunii generale. Și acésta recunoscință sinceră, venită din inimile calde ale fraților, precum și dela surprinșii străini, ne este o rađă binefăcătoare, căci ne umple sufletul cu mândriă și încredere în viitor.

Săptămăni de-arëndul am cetit cu o viuă satisfacțiune pregătirile Românilor, lucrările Românilor la congres, ér scirile despre triumful savanților și generóșilor noștri naționaliști ne-au umplut sufletele cu entusiasm sacru.

Diarele noastre au căutat să dea sémă publicului nostru despre toate

momentele importante dela congres, dér se vede, că prea multe și puternice au fost momentele înălțătóre de suflet, decât să pôtă da despre toate un tablou aproximativ fidel.

Astfel remarcăm, că în mijlocul serbărilor mărețe dela columna lui Traian, au scăpat din vedere triumful artei române la Roma, despre care vom să dăm acum sémă cetitorilor noștri după foile din Italia, cari le avem la îndemână.

Da, nu numai literații și savanții noștri, ci și artiștii noștri au triumfat la Roma. Étă cele trei nume romănesci: cântăreța Șarlota Leria și compositorii noștri Ghiță Dima și C. Lînaru, cari au stors admirația fraților noștri din Roma.

În onorul congresiștilor s'a dat la Roma în 10 Octombvre un concert, la care a debutat d-na Șarlota Leria, cântăreța de curte a Maj. Sale Regina Romăniei, cu „Mugur Mugurel” de Gh. Dima, distinsul nostru profesor de musică, și „Hora Primăverei” de C. Lînaru. Atât compositiunile, cât și interpretațiunea d-nei Leria au fost primite cu vii aclamațiuni de publicul asistent și

foile italiene vorbesc în cei mai elogióși termini despre artiștii români.

Să dăm cuvântul confrăților din Roma.

„Fanfulla” din 11 Oct. aduce pe pagina primă portretul d-nei Leria, și scrie următórele:

Șarlota Leria.

Șarlota Leria este o Română grațioasă și forțe simpatică din Bucuresci. Dînsa se află la Roma dela începutul acestei luni, unde a ajuns cu o scrisóre autografă a Reginei Elisabeta din România către Regina Margareta a Italiei. Carmen Sylva, o profundă cunoscătóre a lucrurilor de artă, ca și amica sa Regina Italiei, recomandă forțe călduros pe cântăreța dela curtea română.

Regina Romăniei, urmărind cu mult interes întrunirea congresului Orientaliștilor la Roma, și-a esprimit dorința, ca cântăreța română să ia parte la concertul, ce se va da la inițiativa ilustrului și prea zelosului president conte De Gubernatis în onorul iluștrilor savanți sosiți din totă lumea în Roma. Și Șarlota Leria, care face parte din învățați intrunire, a dat urmare prea înaltei dorințe, a Reginei Elisabeta,

Guvernul a fost provocat a se pronunța și cu privire la **reforma administrației**. Ministrul-președinte dize, că Ungaria nu e încă *destul de căptă* pentru o astfel de reformă. Nu poate fi în interesul țării, decât o reformă, care se corăspundă cerințelor unei administrații corecte și care se nu scurteze *vechile drepturi*. Păreră d-lui Szell este, că nu *numirea* funcționarilor administrativi, ci o *administrația bună* și dreaptă poate să fiă scopul guvernului. Aici a nimerit'o ministrul. S'au lucrat, dize el, s'au pregătit proiecte, însă el, ca ministru de interne, nu le-a înaintat dietei și nu le va înainta curând. Raporturile din țară îngreunază mult reforma această. Va aștepta d'el să se cōcă lucrurile bine, căci Ungaria are lipsă de o reformă administrativă, „care să servescă mai bine statul maghiar unitar”. — Va să d'ică și pe acest teren tot „statul maghiar unitar” este, care preocupă pe d-l Szell.

În ședința de alaltăeri a comisiunii unul dintre membrii a atras atențiunea ministrului preș. la **reforma legii electorale**, mai ales la aceea, ca *dreptul electoral să se estindă*, să fiă pus pe baze mai largi, mai democratice și să se facă o mai dreaptă împărțire a cercurilor electoral. L'a întrebă, în fine, pe ministru, deică e aplecat a introduce procedura de votare secretă după comune, pe baza votului universal. Și ce credeți, că a răspuns d-l Szell? A declarat oblu și deschis, că introducerea votului universal nu poate fi în interesul țării, și că „ar păcătu în contra interesului statului maghiar”, deică ar face așa ceva. Cu alte cuvinte, „statul maghiar unitar” a cărui „reconstruire” și-a pus'o de țintă d-l Szell, nu-l iartă să lărgescă dreptul electoral, nici să facă o împărțire mai dreaptă a cercurilor electorale, că de-ar face-o, și-a ruina însuși planul și ar pierde scopul la care țintesc.

Săptămăna această a fost foarte sgomotōsă în **Austria**, atât în ce privește desbaterile din parlament, cât și mișcarea din Boemia și Moravia. Marți s'a început în parlament desbaterea asupra programului de guvernare a contelui Clary. Cu ocaziunea această au vorbit rënd pe rënd conducătorii partidelor din „Reichsrath”, ca să clarifice pozițiunea, ce o iau față de noul guvern. Cei cari n'au putut vorbi Marți, și-au spus cuvântul lor în ședința de Miercuri. Se pare, că cabinetul Clary s'a năs-

cut în zodiă nenorocōsă. Mai nici una dintre partidele austriace nu l'au asigurat de sprijinul lor necondiționat, ba la partidele din majoritate a întâmpinat, pe lângă o rēcělă iernatică, și o hotărîtă opozițiune. Toți Slavii sunt în contra lui. Intre aceștia cei mai mari adversari 'i are în Cehi. Faptul, că noul ministeriu a ordonat desființarea ordonanțelor de limbă, i-a turburat așa de mult pe Cehi, încât om să fiă Clary, ca să-i pōtă înfrâna. Ura și inverșunarea Cehilor a izbucnit cu putere elementară pe la sfîrșitul ședinței de Marți. S'a întâmplat, că noul ministru de justiția Kindigen a dat îndrumări la tōte judecătoriile din Boemia și Moravia, ca de aici înainte să se folosescă numai *limba germană* în oficiu. Atât li-a trebuit Cehilor. Din cauza această deputații cehi au provocat în ședința amintită scene atât de turbulente și s'au năpustit cu atâta patimă în contra ministrului de justiția, încât acesta a trebuit să fugă pa o ușă laterală a salei de desbateri.

Pe când se petrec acestea în parlament, dîlnic sosesc sciri din numărōse orașe ale Boemiei și Moraviei despre **marî turburări**. Poporul se adună în cete, cutrieră stradele cântând cantece naționale cehice și spărgënd cu pietri ferestrele dela casele Nemților și Ovreilor. S'a întâmplat, că în vre-o două locuri poliția și gendarmeria voinde să facă ordine, poporul i-a întâmpinat cu plōiă de petri, la ceea-ce gendarmii au răspuns cu glōnțe din puscă. În *Holeschau* au fost *impuscați 4 omeni* și *20 au fost răniți grav*, ăr în Vsetin, poporul împotrividu-se miliției, această a tras focuri și a omorît și aici *patru omeni*, ăr pe *15 i-a rănit greu*.

Așa sunt stările ađi în Austria, stări cât se pōte de triste. În parlament disordine, în țară rēsvrătire, ăr guvernul aprōpe singur ca cucul, neavënd adecă pe partea sa decât numai un număr neînsemnat de deputați.

În străinătate tot **rēsboiul din Africa sudică** este, care preocupă lumea. Se vestise mai deunăđi de cătră Englesi, că Burii au fost bătuti în două locuri. N'a trecut însă decât două dîle și telegraful a adus scirea, că situațiunea s'a schimbat favorabil pentru Buri. Aceștia au bătut pe Englesi și le-au ocupat două orașe: Dundee și Glencoe. Generalul en-

gles Yule a luat'o la fugă, ca să se împreune cu oștirea principală a lui White în Ladysmith. Toți morții și răniții și i-a lăsat pe câmpul de luptă, ba Burii au pus în captivitate și 200 de călăreți ai Englesilor și 9 ofițeri. Ofițerii au fost duși la Pretoria, captivitatea Transvaalului, unde au fost lăsați să umble liber în oraș, după ce pe cuvântul lor de onore au promis, că nu vor fugi. Asta s'a întâmplat în partea rēsăritenă a teatrului de luptă.

Din partea apusenă se vestese, că Burii au început să bombardeze în 25 l. c. orașul Mafeking, care deja se află în flacări. Burii sunt comandați aici de generalul Kronje. Înainte de a-se începe bombardarea, femeilor și copiilor li s'a dat libertate să iese din oraș.

În urma acestor victorii ale Burilor tōtă lumea așteptă cu încordare să vadă, ce față vor lua lucrurile în Africa sudică.

Cestiunea stégurilor și colorilor. Cetitorii noștri au cunoștință despre desbaterea importantă a afacerii stégurilor și colorilor săsesci în adunarea comitatului Brașov, ținută în 14 Octomvre n. Ne este cunoscut, că în reprezentația adresată de cătră Sași ministrului unguresc de interne, se cerea o grabnică rezolvare a acestei afaceri, și că reprezentația a fost susținută de Sași fără deosebire de colōre politică, spriginiți fiind și de membrii români ai congregației.

Desbaterea această a avut ca urmare, că foile unguresci s'au ocupat și ele cu cestiunea stégurilor și colorilor, unele făcënd imputări ministrului Szell, că și-a retras propria sa ordonanță. La câte-va dîle a apărut în fōia guvernamentală „Magyar Nemzet” un comunicat, în care se vestese, că guvernul a pregătit un proiect de lege, prin care se va regula cestiunea stégurilor și colorilor și că acest proiect va fi pus cât de curând în desbaterile dietei. Ideia conducătoare a noului proiect — d'icea „M. N.” — este validitatea însemnului „unității statului maghiar” și a „națiunii politice unitare”, și pe lângă stindardul maghiar proiectul va respecta și colorile comitatelor, orașelor, corporațiilor etc. Oficioșă ungurescă desminte tot-odată aserțiunile acelor foi unguresci, cari susținuseră, că guvernul și-a retras propria sa ordonanță în afacerea colorilor săsesci. Ceea-ce s'a întâmplat la Brașov, d'ice, este simplu constatarea faptului, că deōre-ce vênēt-roșu sunt colorile orașului Brașov, aceste colorii pot fi arborate pe lângă colorile statului.

Vom vedé așăder în curënd cum va sei ministrul Szell să resolve cestiunea delicată a stégurilor și colorilor.

La tōte acestea mai adaugem, că în ultima ședința a reprezentanței orașenesci din loc, avocatul sas verde Dr. Carol Lurtz a cerut dela primar să pornescă *cercetare prealabilă în contra căpitanului polițienesc*, care, după cum șoim, a fost schimbat textul ordonanței dela 1 August a ministrului, după pofta și chibzuința lui. Tot-odată Dr. Lurtz ridică plângerea, că căpitanul poliției a informat tendențios pe fișpan asupra sərbărilor arangiate în onōrea oșpeților străini, cari reîntorcëndu-se dela desvélirea monumentului Teutsch, veniseră să viziteze Brașovul. Căpitanul de poliția, adause vorbitorul, chiar și cetățenilor, cari vin la el pentru atestate ori alt soi de documente, le dă acestea tot numai în limba maghiară.

Despre partea această a decursului ședinței comunale li-s'a telegrafat și foilor din Peșta. Așa și oficiōsei „Orsz. Ertesito”, în care cetim, că la reclamația d-lui Lurtz „primarul a făgăduit, că va porni cercetare prealabilă în contra căpitanului de poliția”.

SCIRILE DILEI.

— 16 Octomvre v.

Intre conferențele învătătoresci din archidieceasa română gr. or. a Transilvaniei, cari s'au început Joia trecută, s'a bucurat de deosebită distincțiune conferența dela Sibiu, asistând la ea și Inalt Prea Sântia Sa Metropolitul *Ioan Meșianu*. Prezența I. P. S. Sale a produs mare bucuriă între învătători, în numele cărora a fost salutat printr'un discurs din partea d-lui comisar *Dr. V. Bologa*. Înainte de a se trece la ordinea de dî, Inalt Prea Sântia Sa ținū vorbire la adresa învătătorilor, dându-le povețe fōrte instructive și încuragiatōre. De odată cu metropolitul s'a prezentat la conferență și Prea Cuvioșia Sa archimandritul Pușcariu, și d-nii Z. Boiu, M. Lazar, Nic. Cristea, Dr. Roșca și I. Papiu.

Despre regretatul *Ioan Ionașiu*, fost asesor consistorial un Caransebeș, publică „Fōia Diecesană” în articol-necrolog, făcëndu-i tot-odată și biografia. El a fost născut în 1836 din părinți economi în comuna Sintesci de lângă Făget. Gimnasiul l'a început în Lugosi și l'a sfîrșit în Timișōra. Ca stipendist al ilustrei familii Mocsonyi, a studiat facultatea filosofică în Viena. În 1864 fū numit profesor la gimnasiul din Brașov, ăr la 1871 a mers ca referent școlar în diecacia Caransebeșului, în care post a stat neîntrerupt până la finea vieței. A fost un bărbat activ și fōrte consciențios. În diferite restimpuri, pe lângă purtarea oficiului său, a fost profesor la

ceea-ce pentru dēnsa era voință luând parte în această sēră la concertul din Sala Umberto.

Șarlota Leria, precum ne spun persoane, cari au aplaudat'o în diferite rënduri, este o *minune în artă* („una meraviglia dell'arte”). Fiă la Bruxella în teatrul „Monnaie”, fiă în Spania, fiă altundeva într'un mare oraș, când se presentă publicului, obține un succes furtunos prin vocea sa plină, mlădiōsă și de o claritate perfectă și remarcabilă. D-na Leria vocalisēză cu un talent rar și este incomparabilă prin farmecul și delicateța sa.

„Șarlota Leria, care a studiat și s'a perfecționat în cant sub conducerea abilă și estetică a două celebrități lumesci, d-nii Viardot și Carvalho, este o cântăreță fōrte renumită și a secerat aplause sincere și meritate în nenumerate teatre. La Leria virtuositatea nu esclude drăgălășia și inteligența dicțiunei.

„Noi, dela „Fanfulla”, avënd pentru artă un adevărat cult, — după-ce am constatat succesele învătătorilor români, întruniți la congresul orientaliștilor și am aplaudat conferențele și memoriile lor — suntem astăđi fericiti a puté constata un alt triumf în cântarea divină a unei stele a României, care briliază prin o splendidă cântare, și suntem siguri, că publicul nostru aprețiază

talentul gentilei și valorōsei artiste, precum și delicate și escelenta ideia a Reginei României, care a permis cântăreței sale de curte să ia parte la concertul nostru. Programul stabilit de d-na Leria pentru sēră această este fōrte ales și variat și de tot nou pentru Roma. De tot nou sunt cantecele romănesci „Mugur, Mugurel” de Dima, și „Hora primăverei” de Linaru. Publicul va asculta fără îndoială cu plăcere și celelalte piese, din cari se compune programul d-nei Leria: „Melodia persiană” de Rubinstein, „Aria” din Hamlet de Thomas și „Ah Perfido!” de Beethoven.

Atât ne spune „Fanfulla”.

Despre concert mai aflăm în „Il Popolo Romano” din 11 Oct. următōrea aprețiare:

„D-na Leria, cântăreță de cameră a M. S. Reginei, a fost egală, deică nu superiōră bunului său nume, care a premers acestei distinse artiste în orașul nostru. Este fără discușiune o cântăreță delicioșă, o voce viuă, agilă și plină; ea unesce darul unei dicțiuni pline de sentiment cu farmecul interpretațiunei excepționale. S'a arătat deosebit de instruită și artistică în o melodiă a lui Rubinstein și în Aria din Hamlet, ăr în două cantece romănesci

(Mugur, Mugurel” și „Hora Primăverei”) a fost de tot delicioșă. Cu un cuvânt, a re-purtat un succes grandios în tōte piesele și în tōte frasele”.

Ēr diarul frances „L'Italie” din Roma scrie în N-rul său din 12 Oct. între altele, următōrele:

„D-na Leria a cântat cu o artă deosebită; dēnsa a desvélit pas cu pas o metodă ireproșabilă, o voce de un timbru magnific și de o precisiune rară, o dicțiune elegantă, fiă frențuzescă, fiă italianescă; intrunescă cu un cuvânt tōte calitățile, cari fac pe o artistă a epocii fōrte inteligentă și aplaudată. Dēnsa a trecut cu o dibăciă admirabilă dela romața sentimentală a lui Rubinstein până la aria de bravură a lui Thomas, dela măreția beethoveniană până la vivacitatea originală a cântecului popular, încat a fost sərbătorită piesă de piesă cu entusiasm”.

Intrerupem aici reproducțiunea vocilor de presă din Roma despre debutul artiștilor și artei noastre.

Suntem mândri, că la Roma ne-am afirmat cu tōte calitățile înalte, cari ne asigură iubirea și admirațiunea fraților noștri în acest punct espus, în care stăm drept sentinelă a civilizațiunei latinătății.

Onōre artiștilor, cari cu succes atât de splendid au stat alătura cu învătătorii noștri și cu toții împreună au recucerit inimile fraților din țera mamă.

O deosebită mândriă ne cuprinde, sciind între acești artiști și pe iubitul nostru profesor de musică Gh. Dima, care cu venirea sa la Brașov inaugurează o nouă epocă în viața musicală a societăței romănesci.

Brașov, 27 Oct. n. 1899.

b-a-z.

Licuriciul.

I.

În dîna de 18 Iunie căldura fusese mare și aprōpe nesuferită. Maria, vėduva lui Stefan Cămpăanu, șe-dea pe pânduri lângă ferēstra deschisă și se uita cu mahnire la pomelul din grădiniță, a cărei iarbă o cosise des de diminētă și o și făcuse căpițe după amēđi. Mirosul fēnului rēspondea impjuru-i un aer cocoros și plăcut. Sōrele apusee; lumina îngăunată a serei arăta în depărtare un cer senin. Peste puțin începū a

institutul pedagogic, a redactat „Fôia Diecesană” etc. Ca deputat sinodal și congresual, ca membru al diferitelor corporații bisericești, școlare și politice, a desvoltat cea mai mare activitate. Cel mai mare merit l'a avut însă la înființarea Reuniunii învățătorilor confesionali dela școlile gr. or. române din diecesa Caransebeșului, apoi a Reuniunilor române de lectură și cântări din Caransebeș etc. — La înmormântarea lui, care s'a făcut Marți în 5 Octomvre n., a luat parte lume multă din loc și din departări. Sierul era împodobit cu numeroase cununii din partea Consistorului, a Reuniunii învățătorilor, Casina Română, Zeno și fiul Antoniu Mocsonyi, Familia Curescu etc. Intristata familie, corpul profesoral dela institutul pedagogic-teologic, elevii acestui institut și Reuniunea de cântări au depus, în loc de cununii, câte 10 fl. la fondul de ajutorare Ioan Popasu, ér d-l Petru Ionaș, fratele răposatului, a trimis 10 fl. pentru masa studenților din Brașov. La mormânt, P. S. Sa d-l episcop diecesan Nic. Popea în ornate bisericești a așteptat rămășițele pământești ale răposatului, cărora — pontificând însuși progredian — li-a dat ultima binecuvântare.

Avis măestrilor români. Din Câmpulung (România) ni-se împărtășește o scire îmbucurătoare. Mai mulți Români bunii din acel oraș au luat hotărârea să înființeze o „Societate cooperativă pentru sprijinirea meseriașilor români”. Scopul acestei nobile societăți este de-a sprijini pe meseriașii români din acel oraș, așa, ca ei să nu simtă concurența meseriașilor străini, asociându-se toți Români bunii și învoindu-se împrumutat, ca să sprijină și să se folosescă numai de meseriași români. Fiindcă însă în Câmpulung nu se află meseriași români de toate branșele, comitetul acelei societăți s'a adresat către „Comitetul Asociației pentru sprijinirea învățăcelor și sodalilor români meseriași” din Brașov cu rugarea, ca să-i recomande câți-va măestri români harnici, cari ar dori să-și strămute atelierul de lucru în Câmpulung, și acolo să treacă în branșa măestriei lor și ucenicii români, prin cari să se propage și desvôlte meseriile. Cea mai mare lipsă se simte deocamdată de un *tinichigiu*; apoi și de alți măestrii români, precum *ferari*, *templari*, *dulgheri*, *zidari*, *constructori de mozaicuri*, *de ciment* etc. Aceia dintre măestrii, seu sodalii români, cari sunt destoinici în branșele de mai sus și ar fi aplecați a-și strămute, orî a-și deschide atelier nou în Câmpulung, unde au să conteze la un sprijin atât de călduros din partea Românilor, să se înscințeze la „Comitetul Asociației meseriașilor români” în Brașov, care la rândul său îi va recomanda amintitei Societăți cooperative din Câmpulung.

P. S. Sa episcopul Dr. D. Radu dela Lugos a fost primit alaltăeri în audiență de Maj. Sa monarohul în castelul din Buda.

O sinucidere în Arad. Mare senzație a produs în Arad un cas tragic întâmplat zilele trecute cu ocaziunea controlului rezervistului din armata comună. Un rezervist din Micalaca a fost arestat, pentru-că în loc de „Hier” a răspuns cu „Poruncesce d-le căpitan”. După controlă i s'a dictat pedepsă pentru purtare necuviincioasă și a ajuns să fiă închis chiar cu un rezervist ungar, care a strigat „jelen”. Când au mers să-l libereze, l'au aflat spândurat de ușa închisorii. Numele acestui nenorocit se știe, că este Todor Morar, de nascere Român. Acum însă vedem din foile ungueresci, că el se numea Todor Păcurar. „Budapesti Hirnap” știe, că Păcurar a fost pedepsit, pentru-că la apelul nominal a răspuns cu „parancs” (poruncesce) și că a fost arestat împreună cu rezervistul ungar Gyenge Mihaly. Păcurar l'a rugat pe Gyenge, care încă era din Micalaca, că de va merge a doua zi acasă, să spună tatălui său să vină la cetate, căci el se spândură. Gyenge l'a mângaiat, însă Păcurar răspundea într'una, că e închis pe șese luni și nu va suferi rușinea acosta. Ungurul i-a spus, că a priceput rău vorba căpitanului, însă Păcurar nega într'una. Dimineța a și fost aflat spândurat de ușa. Așa istorisește fôia unguerescă casul acesta.

Un hoț în Lugos. Din Lugos se anunță următoarele: Mare agitație a produs în orașul întreg un atentat îndrăzneț comis Joi noaptea în contra soției primarului *Mursosky*. Un individ necunoscut s'a dus pe la 12 ore noaptea la casa primarului și a bătut la ușă. Nevasta primarului se deșteptă, și a întrebat pe omul de afară, că ce voesce? Acesta răspunde, că-i aduce o scrisore expres, la ceea-ce ușa i-s'a deschis. În momentul acesta, străinul, care purta mască, soose un revolver și, cerând bani, îl țintea asupra capului femeii. În spaima ei, acesta l'a condus la un scrinișor și i-a dat toți banii. Tălharul luându-i, dispăru. Acum gendarmeria și poliția urmăresce pe îndrăznețul tálhar.

Cununiă. D-l *Traian Hădărean* din comuna Sânger, se va cununa la 5 Nov. n. cu d-ra *Maria Suciu* în biserica română gr. cat. din Buza.

Mulțămită. Din Năsud ni-se trimite spre publicare următoarea mulțămită: Ne-dispunând de atâta putere sufletescă, ca să pot mulțami separat tuturor acelor, cari mi-au trimis condolență pentru mórtea iubitei mele fiice: mă rog, ca pe acosta cale toți fără deosebire să primescă mulțămitele mele și ale familiei. — Năsud, 25

strălucii luna, și lumina ei, străbătând prin micile ferestre ale odăiei, reflecta pe pardoselă frunțele viței ce le încunjura.

Tudorel, unicul fiu al Mariei, abia de șapte ani, se întorsese dela școlă dascălului bisericei și sta în picioare răzimat de mamă-sa. Drăgălașa-i figură, umbrită de șuvițele unui păr auriu, albăta mâneului cămășei și brăului stacojii luminate de rațele lunii, produceau un efect răpitor.

Biata femeie se ședuse jos să se mai odihnescă, după lucrarea atât de grea din ceea zi călduroasă, dér își uitase oboseala pe lângă mâhnirea de care era cuprinsă. La masă abia luă de două-trei-ori din mâncare, compusă din câte-va bucățele de pâne și o fertură de verdețuri. Tudorel când luă sēma, că mama sa e tristă și că, în loc să mănânce, plânge mereu, se intristă și dēnsul, i-l lăsă lingura pe masă și o privi în nemișcare.

Maria rămăsese văduvă numai de câte-va luni. Bărbatul ei Ștefan fusese omul cel mai bun și mai de frunte din sat. Încă de mic învățase să scrie și să cetescă; în urmă

apucase de plugărie. Prin multă trudă și cu mari economii, adunase o mică sumă de bani, cu care își cumpăraseră cea căscioră și grădina ce o încungiura, dér tot mai fusese nevoit a se îndatora cu câți-va bani pentru deplina lor achitare. Grădina, care la început producea numai fēnațe, acum era sădită de dēnsul cu pomi, cari dau fructele cele mai frumoase.

El luase de soție pe Maria, o fată scăpētată și fără părinți, a cărei singură moștenire era o creștere bună: de aceea trecea în tot satul drept copila cea mai înțeleptă, modestă și muncitoare. Amēndoi soții viețuiau în cea mai deplină înțelegere și fericire, când d'odată în tot ținutul se încinșeră nise friguri periculoase, de care Ștefan și perî după o scurtă zăcere. Soția, care îl îngrijise cu totă căldura iubirii conjugale, fusese lovită de aceeași epidemie, dér în fine abia scăpă de mórte.

Printro firēscă urmare a îndelungei bôle de care suferiseră, întereșele lor merseră destul de rău: micile lor mijloce de viețuire se împuținaseră în mod simțitor. Ca vēr

Oct. n. 1899: *Ioan Născuțiu*, preot al Năsudului.

Musica orășenescă va concerta mâine sēră, Duminecă, la otelul „Europa”. Inceputul la 7½ ore. Intrarea 30 cr.

A V-a loterie de clasă reg. ungară priv. Atragem atențiunea asupra anunțului D-ilor A. Török & Comp. din Budapesta, de pe pag. 7. Norocul a favorizat acosta firmă, de ore ce câștigurile cele mai multe la tragerea din urmă, au eșit la losurile cumpărate dela acosta firmă, care este recunoscută ca solidă și pe clienții îi servește cu acuratețe.

Conferințe învățătorești.

Brașov, 16 (28) Oct. 1899.

Pentru anul acesta conferințele învățătorești din Archidieceasa gr. or. a Transilvaniei, au fost ordinate prin cercular consistorial a se ține în zilele de 14, 15 și 16 Octomvre st. n.

Conform acestei dispozițiuni, Joi (14 Oct.) membrii conferinței din cercul al II-lea conferențiar (format din protopopiatele *Brașovului*, al *Branului* și al *Trei-Scanelor*) s'au și intrunit în conferență. Înainte a premers invocarea spiritului Sfânt și parastas pentru membrii decedați din acest cerc conferențiar, precum și alți bărbați meritați ai națiunii, în biserica Sf. Nicolae din Scheit, severșit de D-nii: *I. Petric* protop., *Dr. V. Saftu* par., *N. Fizeșan* preot militar și diaconul *I. Priscu*. După aceea membrii conferinței s'au adunat în sala cea mare a gimnasiului român din loc.

Ședința I a. m. 10½—1¼ ore p. m.

D-l *Dr. V. Saftu*, ca comisar consistorial deschide conferința printr'o vorbire însuflețitoare și care a fost viu aplaudată de cei prezenți. Purcedându-se apoi la constituire, se aleg ca notari d-nii *N. Stoicovici*, și *R. Frateș*, ér bărbați de încredere d-nii *I. Dariu* și *I. Aron*.

Imediat după constituire, la propunerea comisarului conferinței s'a redactat și trimis Escel. Sale părintelui Archiepiscop și metropolit *I. Meșianu* o telegramă de aderență din partea membrilor conferinței, subscrisă de biroul ei.

După cetirea apelului nominal, conform ordinei de zi, a urmat lecțiunea practică din religione, ținută cu elevi și eleve din anul I de școlă, de d-l director *I. Aron*, ér elevii din an. II, III și IV au fost ocupați în scris, căci așa era dispus, ca lecțiunea să se țină cu 4 despărțiminte și cu un singur învățator.

După încheiere, copii s'au trimis acasă și s'a făcut apoi critica obișnuită, lecțiunea s'a declarat deplin succedă și prelegătorului i s'a adus mulțămită protocolară.

Ședința II 3—6½ p. m.

După cetirea apelului nominal, se pune la ordinea zilei: *cestiunea esamenelor publice dela finea anului școlar*. Asupra acestei cestiuni membrul conferinței *I. Dariu* ține o disertațiune, care a durat aproape o oră, și în care a arătat în mod evident vederile învățătorilor noștri și ale altora, fiă singuraticii, fiă în reuniuni, din patriă, precum și vederile și părerile mai multor bărbați de școlă și pedagogi de renume dela noi și din străinătate; a făcut apoi o critică minuțioasă asupra sistemului de esamen practisat până aci, pe urmă a tras concluziunile de lipsă și a supus apoi spre dezbateri 8 tese în chitesență asupra esamenelor. Disertantul a fost viu aplaudat și i s'a adus și mulțămită protocolară. După aceea s'au dezbătut tesele puse de d-l *Dariu* și cu unele mici modificări s'au și primit și votat, ca concluse ale conferinței asupra esamenelor.

În decursul acestor dezbateri sosi răspunsul telegrafic al Escel. Sale I. P. S. D-n *I. Meșianu*, — răspuns plin de cuvinte forte căldurose și însuflețitoare la adresa dascălilor, care a fost primit cu vii urări de: „Să trăiască!”.

Ședința III a. m. 8¼.

După deschiderea ședinței, conform ordinei de zi, urmază lecțiunea practică din religione, ținută cu elevi și eleve din anul II de școlă, de învățatorul *Z. Butnariu*. Despărțimintele I, III și IV au fost ocupate în scris. După terminarea lecțiunii și dimiterea elevilor și după cetirea apelului nominal, s'a făcut din partea mai multor membri critica de lipsă; lecțiunea s'a declarat de succedă, laudându-se diligența prelegătorului. — Urmază a treia lecțiune tot din religione cu elevi și eleve din anul III de școlă ținută de preotul capelan și învățator d-l *G. Ludu*. Celelalte despărțiminte au fost ocupate în scris. Și la acosta lecțiune, ca și la cele premerse, s'a făcut din partea mai multor membri critica de lipsă și în urmă lecțiunea s'a declarat deplin succedă, ér prelegătorului mulțămită protocolară.

Ședința IV 3¼.

După apelul nominal se pune la ordinea zilei continuarea dezbaterilor din anul trecut asupra planului de învățământ așî în vigore în școlile din Archidieceasa noastră. Anume se începe cu limba română, anul IV de școlă, căci aci ne oprimem în anul trecut. În decursul discuțiunii asupra acestui punct resp. obiect de învățământ luându-se de basă elaboratul comisiunii alese încă din anul trecut asupra acestui obiect, s'au făcut unele modificări esențiale atât în fond, cât și în formă, și s'au votat ca concluse ale conferinței învățătorești din anul acesta.

la aceste nenorociri, acum era amenințată să-și perdă și căsciora.

Ștefan, soțul ei, lucrase mai mulți ani la un moșnen foarte avut din vecinătate, pe care toți îl numiau *marele arendaș*. Acest bogătaș, care stima pe Ștefan, voind să-l răsplătescă pentru omenia și stăruința lui la lucru, îi împrumutase cincideci de galbeni fără dobândă, spre a-l ajuta să-și cumpere căsciora și grădina, cu condițiunea de a-i înapoia în fie-care an a cincina parte dintr'ensui, fiă în bani, fiă în zile de lucru. Ștefan plătise regulat, până în ziua, când căqu la pat și când nu-i mai rămăsese dator decât de ce galbeni, despre care scia și Maria.

Din întâmplare arendașul muri peste câteva luni de aceeași bôla; ginerele și fica sa, ca moștenitori, afară printre hărțile răposatului înscrișul de cincideci galbeni subsemnat de mâna lui Ștefan. Neavând nici o cunoștință despre învoiala dintre cei doi răposăți, cerură Mariei să plătescă întreaga sumă. Biata femeie, înmărmurită, incredință și luă de martor pe Dumneșeu, că bărbatul său plătise rēnduri rēnduri, că

acum nu mai datora decât de ce galbeni; însă cuvintele ei nu se ținură în sēmă: o luară drept mincinosă și o chiămară la judecată. Maria scia dela răposatu-i soț, că tot ce datora și ce plătia însemna într'un calendar. Dēr unde era cea carte? Ea de un an n'o mai vėduse, uluită cum era de mórtea bărbatului și mai în urmă de însă-și bôla ei. Neputēnd înfățișa nici o dovadă tēmeinică, că s'ar fi plătit ceva până atunci, datoria fū declarată în totul legală. Moștenitorii grăbiră aducerea la îndeplinire a hotărîrii și biata vėduvă, ne mai avēnd altă stare decât căsciora cu grădina ei, fū amenințată să-i fiă pusă în vēndare. În deșert căduse ea la picioarele moștenitorilor, rugându-i ferbinte să nu o dea afară din casă; în deșert Tudorel îngenunchiase lângă dēnsa, unindu-și lacrimile și rugile cu ale mamei sale: suspinele și umilele lor stăruințe n'avuseseră nici o trecere, căci isgonirea avea să se facă chiar a doua zi. Abia atunci, după amēqă, Maria aflase acosta împrejurare dela un vecin, care i-o spusese tocmai când ea își terminase lucrul.

Ședința a V-a 9¹/₄—11¹/₂ a. m.

După deschiderea ședinței se pune la ordinea de zi lecțiunea practică ținută cu elevi și eleve din anul IV de școlă de d-l Anastasie Bărsan, învăț. în Turcheșul Săcelor; celelalte despărțăminte au fost ocupate cu diferite teme în scris. D-l prelegător vorbește elevilor despre prigonirea bisericeii ort. din Ardeal din partea principilor calvinii transilvanii. Terminându-se lecțiunea, se deschide discuțiunea liberă asupra ei. După desbateri serioase lecțiunea acosta încă s'a declarat deplin succedată, era prelegătorului i-s'a adus mulțămintă protocolară.

Cu acestea d-l președinte Dr. V. Saftu declară conferența învățătorescă din cercul Brașovului de închisă și mulțăminte membrilor ei pentru bunăvoința, zelul și interesul, cu care au desbătut toate cesțiunile puse la ordinea zilei.

* * *

Peste tot luat, d-l comisar consistorial al conferenței a dovedit deosebit tact de conducere, mult zel și căldurosă iubire către învățători, aproape identificându-se cu ei întru toate. Pe de altă parte învățătorii nu numai au cercetat punctual ședințele conferenței, d'er s'au prezentat în număr foarte impunător, așa că foarte puțin au lipsit, și cei-ce au lipsit mai toți și-au justificat absența.

În fine, trebuie să constat cu deosebită plăcere, că unele dintre ședințele conferenței noastre au fost cercetate de mai multe persoane venerabile, d. e. I. Petric, protop., D. Coltofean, protopr., V. Baiulescu prot. onorar, precum și mai mulți preoți din împrejurime, împrejurare foarte măgulitoare pentru învățători, drept dovadă de interes, de alipire reciprocă, de armonică conlucrare și de strinsă unire între preoți și învățători.

D.

Societatea de cultură macedo-română.

Societatea de cultură macedo-română publică următorul apel:

Datorii sfinte ne chiamă a fi uniți și în gând și în faptă, mai ales acum, când de-asupra noastră lucesc rațele speranței și ale iubirei frătești, când lupta este deschisă, când locul nostru ne este dinainte arătat.

A sosit timpul când putem spera: idealurile noastre sacre și pacifice au fost prea bine înțelese și marinosul Sultan scie, că are în câmpiile Macedoniei, Epirului, Tesaliei și Albaniei un popor întreg, devotat și care nu cere, decât a trăi ca națiune, strins în jurul credințelor și culturii naționale, spre a pute fi de folos imperiului, din care face parte; deci răuvoi-

torii au intrat în umbră, cu totă ota lor de intrigi și de legende, create asupra aspirațiilor naționale ale Românilor macedoneni.

Noi voim pacea, voim progresul civilizator, care se face din acele mii și sutimi de mii de Români, ce rățasesc încă în noaptea grea a nesciinței și uitării, un popor demn de numele, ce-l poartă. Și singurul mijloc, ce-l găsim bun și cinstit, este cultura, este însuflarea iubirei patriei, a pămentului macedonean.

Atunci noi vom fi conștienți și întinsele șiruri de munți, ce se trag din Olimpul divin, văile tăcute ale Albaniei și plaurile înfloritei Macedonii, vor fi în veci neatînse, și marele protector M. S. imperială Sultanul Abdul Hamid Han, se poate răzima pe tradiționala credință a Macedo-Românilor.

Pământul acela ne e scump, el e sacru, deorece de multe-ori strămoșii și părinții noștri și-au dat sângele și viața pentru el.

Și e o nespūsă durere, vedând cum acești Români se stâng în negurile străine, apăsați de ignorantă, de puținul interes pe care îl au dela ceilalți.

Trebuie ore să mărturisim, că povirnișul pe care alunecă aceste fapte, este acela al peirei? Nu! Toți cei ce au o inimă, o sciu și o simt prea bine.

România ni-a venit în ajutor, mai ales în timpul acesta; bărbați prea luminați și bun patrioți lucrăză mult pentru propășirea culturii naționale a Românilor din Macedonia.

Se înființază școle, se trimit profesori instruiți, preoți români, apostoli ai românismului.

Nimic nu s'a cruțat.

D'er în schimb noi ce facem? Stăm prea izolați, trebuie să ne unim cu toții în jurul stégului sfânt.

Români! Sunteți atâția frați macedoneni răspândiți în România și airea. Veniți cu toții la oaltă, ajutați cu toții cât de puțin la marea cauză comună, și nimic nu va fi înzadar. Rôdele vor fi strălucite.

Societatea de cultură macedo-română, a cărei devisă e însă și acea mântuire, așteptă sprijinul vostru. De unde sunteți, veniți la d'nsa, adunați-vă cu toții, căci ajutorul vostru e prielnic, căci r'ul din Macedonia e greu: Români își uită nobila lor origine, vanități străine și de lege și de țară îi răpesc unul câte unul din mijlocul nostru.

Mulți nu mai sciu românesce, altora le este rușine a spune, că sunt Români și pe Dumnezeu îl adoră într'o limbă străină și tot avutul lor, totă viața și-o consacără acelor străini, ce au sciu a-i liuguși și a le înșela atât de mult mințile.

Acei renegați sunt perduți pentru noi. Cu lacrimile în ochi, cu sufletul intristat privim cum se duc, cum mor acei frați...

Români macedoneni! Dela voi depinde reușita și viața, ce trebuie să o dăm în acele frumoșe locuri, ce le iubim atât de mult. Întăriți „Societatea de cultură macedo-română,“ care e a voastră, a tuturor, lăsați generațiilor viitoare o nouă podobă strălucită, ornând numele vostru...

Patrioți cu nobile și sfinte sentimente, grăbiți mâna de ajutor, ce acei frați o cer și pe care datoria o cere. Acolo sunt părinții ori fi voștri, ce sufer, ce sunt c'ropiți, ucii sufletesce, și pentru ei trebuie să sacrificăm pe sfântul altar al patriei.

Const. I. Naum.

O mișcare economică.

Câmpul Pâni, Oct. 1898.

Domnule Redactor! Printre bărbații vrednici ai poporului nostru din aceste părți, nu este mic numărul acelor, cari sunt de părerea sănătoasă, că decă e vorba să ajungem și noi zile, în cari poporul nostru să se potă av'nta la lupte mai cu șanse pentru bunurile sale ideale și pentru bunurile sale naționale, apoi avem o neapărată trebuință de a-l ajuta să se av'nte la o bunăstare materială mai fericită.

De aceea noi Români din ținutul Orăștiei avem ađi cuvinte a ne bucura, căci aflăm, că vrednicii Români din Orăștie vor face începutul unei atari mișcări laudabile, întru av'ntarea poporului pin aceste părți, din acest comitat, în cel'e economice.

Sunt aproape doi ani, de când am fost convocați la o consultare frățescă, ca să ne arătăm părerea asupra ideii de a înființa pentru acest ținut o „Reuniune economică“, care să se intereseze de trebile economice de tot felul: agricole, comerciale și industriale, cercând să le promoveze după putință, cu sfatul, cu ajutorul etc. Firesce, ne-am bucurat mult cu toții și am salutată cu plăcere ideia, dându-se imputernicire biroului să redacteze statutele, să le înajeteze ministrului spre întărire și apoi să conv'ce adunarea generală de constituire a Reuniunii și punerea ei în lucrare.

S'au înaintat și s'au aprobat Statutele, și acum inițiatorii mișcării au găsit a fi sosit timpul potrivit pentru punerea în lucrare a Reuniunii.

Precat am aflat, în cur'nd va av' loc adunarea generală de constituire, care va alege comitetul și funcționarii, și apoi comitetul va pregăti lucrările necesare, în înțelesul statutelor, pentru aranjarea de excursiuni economice prin comune, ținând prelegeri populare din diferiți ram ai economiei, arătând cum și-ar pute poporul nostru deschide nouă isv'ro de venit, res-

pective a îmbogăți pe cele de cari se folosesc, și așa a porni pe calea unui av'nt mai frumos în cele ale economiei, ale buniei sale stări materiale.

Programul de lucrare pe acest teren e foarte vast, și atâră dela hărnicia și priceperea conducătorilor mișcării, ca să potă în scurtă vreme arăta rezultate frumoșe după străduința lor. Și noi avem bună nădejde că frumoșe rezultate ne vor arăta, căci mare e dragostea cu care se apucă de lucru, er „dragostea toate le învinge“, învinge-vor și ei greutățile, ce vor întâmpina, și sprijinul poporului nu le va lipsi de sigur! S'e le ajute Dumnezeu!

Cor.

Corespondența „Gaz. Transilvaniei“.

Năsăud, 22 Octomvre.

Una din cele mai dragălașe fiice ale Năsăudului, d-ra Maria Născuțiu, unica fiică a d-lui Ioan Născuțiu, preotul Năsăudului, a fost petrecută la morm'nt d'ilele acestea. Rar s'a mai vedut în acest orașel un doliu atât de general și o înmorm'ntare atât de pompoasă, cum a fost înmorm'ntarea d'cedatei, care prin purtarea sa și prin amabilitatea înăscută, câștigase în mod deosebit simpatia generală a întregului public.

Abia se lășe scirea în oraș și lumea de toate părțile, în frunte cu clerul, corpul profesoral și învățătoresc represetații oficiilor publice etc. grăbiră a se presenta pentru a exprima condolență intristaților părinți.

Sicriul era împodobit cu vre-o șese cununii admirabile dela rudenii, er printre acestea una dela reuniunea de cântări din Năsăud cu inscripția: „Iubitei și zelosei noastre membre.“

La înmorm'ntare a luat parte lume multă, cum rar s'a mai vedut aici. Tinerimea dela gimnasiu corporativ, profesorii și totă inteligența de toate națiunile și confesiunile. Veniseră și de prin comune, pre-cum din Mocod, Salva etc.

Prohodul s'a oficiat în biserică. Cuv'ntul funebral l'a rostit d-l Iacob Pop, profesor gimnasial, er d-l vicar Dr. I. Pop a rostit un discurs, care a p'etrus și a stors lacrimi din ochii tuturor. Foarte bine a fost executate și cântările din partea corului studentesc, sub conducerea d-lui Emil Stefanuțiu.

Pe cât de dulce ne este amintirea răposatei, care nu fără motiv putea fi numită „fiorea Năsăudului“, pe atât de marl au fost onorurile, ce i s'au făcut cu această durerosă ocaziune.

Afu, că mult intristații s'ei părinți, drept recunoștință, au facut din acest incident un dar de 10 fl. pentru fondul studenților morboși.

Un privitor.

II.

Sdrobită de această scire durerosă, Maria ședuse lângă ferăstră. Era înmărmurită, și în ad'ncea-i mahnire, se uita când la cer, pe care cu gândul îl chiăma în ajutor, când la Tudorel, a cărui timpurie retriște o făcea să lacrameze; apoi, cu căută-tura uimită își așintea ochii drept înainte, ne mai ved'nd în față-i decât nenorocirea, ce o amenința dimpreună cu fiul său. O tăcere tristă domnea în odăiță și pe totă linia satului.

„O D'omne!“ își dicea d'nsa: „ore astăzi pentru cea din urmă oră să fi cosit ierba din grădină, și prunele ce le culesei să fiă singurele rôde, ce bietul copil le va mânca din acești pomi, pe care tatăl său i-a sădit și udat cu atâta drag pentru d'nsul? Pote că nici măcar în noaptea viitoare nu vom mai dormi sub acest acoperem'nt; totul va trece în mânăle altuia! Și cine scie, decă nu ne vor da afară chiar acum! Unde vom pute găsi un adăpost? Vom fi siliți, pote a ne culca pe câmp... în ploă...!“

La aceste cugetări triste se înecă în plânsuri și suspinuri.

Tudorel, care până aci nu se mișcase din loc, se apropiă și-i dișe:

— Mamă nu mai plânge....

Uite, n'am să mai vorbesc cu tine. Ce, nu-ți aduci aminte de cele ce dicea tata, când a murit pe patul ăsta: „nu mai plângeți astfel, că Dumnezeu îngrijesce de nenorociți; chiămați-l în ajutor, când vă aflați în restriște, și el va av' milă de voi“. Și se ved'i, mamă, că tot așa e scris în cartea, ce ni-a ar'etat'o dascălul la școlă.

— Așa dragul mamei, răspuse Maria, așa este!

— Atunci de ce plângi necontenit? Chiamă în ajutor pe Dumnezeu și el o să ne ajute. Eu mi-aduc aminte, că de câte-ori mergeam în pădure cu tata, ca să tăiem lemne, decă aveam nevoie de ceva, decă imi era f'ome, sau decă imi da vr'un mărăcine în picior, nu plângeam mult: spuneam tati și el numai decă cât își lăsa secura din mână, imi da pâne, ori imi scotea ghimpele. Așa și bunul Dumnezeu ne va veni în ajutor la nevoie. El nu e rău și

cumplit ca omul, înainte căruia în-g'unchiarăm de-unăđi cer'ndu i îndurare și care ne-a răspins cu asprime, dându-ne pe usă afară... Pentru ce să plângem și să ne amăr'im? Vino, mamă, vino să ne rugăm lui Dumnezeu, ca să ne ajute. In-cepe întâiu tu, și apoi o să mă rog și eu.

— Așa e, dragă, tu ai dreptate! răspuse Maria strîng'ndu-l în brațe.

Lacrimile îi mai încetară, dureră i-se alină și în-g'unchi'nd la iconă, își înălță ochii către ceriu. Tudorel făc' asemenea. Numai luna vedea această scenă duiosă și, cu rađeje ei, făcea să le scilipescă lacr'mile ca nisce mărgăritare. Muma încep' să se rôge și copilul îi repetă vorbele.

-- Tatăl nostru, carele ești în ceriuri, privește din înălțime nenorocirea mamei și copilului ei, care își îndreptă cătră tine umiltele căutături. Ne aflăm în mare strimtorare, fără nici un sprijin pe pământ. Fiind că mare îți este mila și tu însu-ți ai diș „chiămați-m' în nevoi și v' voi sc'apa“, te rugăm ferbinte să ne suferi nedreptatea de a fi goniți din

căsuța noastră; să nu lași ca nisce s'ermani să fiă despoiați de singura lor avere, er decă nepătrunsele tale hotăriri ne os'ndesc la această sorte amară, atunci, D'omne, dă-ne un adăpost cât de mititel; întăresce-ne inimel, ca să nu ni-se sdrobescă de durere, când, părăsindu-ne căminul, vom mai arunca o privire asupra-i din c'osta vecină.

Înt'etirea suspinelor îi înecă vocea: nu mai put' dice nici un cuv'nt, ci plângea privind ceriul... De-odată micul Tudorel, care sta în genunchi lângă d'nsa, se sculă repede și stigă, arătând ceva cu degetul:

— Mamă, mamă, ia te uită colo! Ce să fiă ore acea lumină, ca o ste-luță ce sboră! Uite-o cum se mișcă pe lângă ferăstră. Ah, cât e de lucitoare!... Ce frumoșă e!

E un licurici, o mică gânganiă, care nu se vede ziua, d'er lumineză noaptea.

— Pot să-l prind, mamă? N'o să mă musce? N'o să mă ardă?

— Nu te teme, dragul mamei, n'o să te ardă de loc, dișe ea. Caută de-l prinde, ca să-l privești mai de

Esposiția de pome și de vite din Sibiu.

Esposiția de pome și de vite, ce a fost arangiată în Sibiu din partea „Reuniunii române agricole din comitatul Sibiului” a avut un succes cât se poate de multămitor.

Esposiția de pome s'a deschis la începutul săptămânii în mod foarte serbătoresc, luând parte I. P. S. Sa metropolitul Ioan Mețianu, fișpanul comitatului, primarul orașenesc și tot ce are Sibiul mai ales. Localul, în care a fost arangiată esposiția, era decorat admirabil. Pomele cele mai frumoase și mai atrăgătoare de tot soiul se vedeau la esposiția așezate în ordine frumoasă, apoi prune oapte și uscate, compoturi, vinuri și vinarsuri de tot felul.

Lume multă s'a grăbit a cerceta esposiția română, care înaintea privitorilor a făcut onoare fraților noștri din ținutul Sibiului, cum și comitetului acestei mult folosite reuniuni. Încă în prima și esposiția de pome a fost cercetată de vre-o 600 persoane. Au cercetat-o și doi neguțatori de pome din Budapesta, cari au mers anume pentru a-și însemna numele esponenților, cari au mai frumoase pome, pentru-ca apoi să potă face comanda la ei.

Tinerimea școlară din Sibiu și de prin satele vecine au cercetat în corpore esposiția sub conducerea învățătorilor lor. Din Seliște au fost de-odată vre-o 150 școlari; apoi au mai fost în cursul săptămânii numeroase grupuri de școlari din Turnișor, Reșinari etc., apoi elevii tuturor școlilor din Sibiu, nu numai române, ci și săsești.

Esposiția de pome va fi deschisă și mâine Duminecă până la orele 6, la lumină electrică, ér Lună se va începe vânderea obiectelor.

Joi a urmat esposiția de vite, care de asemenea al fost bine cercetată. S'au vădit aci prea frumoase vaci, junoci, vițele și tănzeni de rasa pinzgau. Numărul esponenților a trecut peste 60.

S'au împărțit mai multe premii din partea juriului, care a constat din d-nii: inspectorul agronomic a cercului, veterinarul comitatului, profesorii D. Comșa și Dr. Barcianu, membrii V. Tordășianu, A. Lebu, Verzar etc.

Lăsăm să urmeze aci, după „Tribuna”, și lista celor premiați. Anume:

I. Pentru oi au fost premiați: cu premiul I de 25 corone: Vasiliu Bălan din Cristian; cu 10 corone Petru Vidigrin din Reșinari; cu 6 corone Nicolae Șurean, învățător; cu 4 corone Nicolae Gligor; cu 2 cor. Vasile Pop, toți din Cristian.

II. Pentru tauri dela 1/2—2 ani, cu prem. I de 40 cor.: Constanța Barcianu din Reșinari; cu 20 cor. Iosif Joandrea din Si-

bii; cu 10 cor. Dumitru Opriș, econom în Șura-mare; cu 10 cor. Nicolae Vidigrin din Reșinari; cu 5 cor. Lazar Bulea din Sibiu.

III. Pentru vaci dela 2 1/2—8 ani, cu premiul I de 35 corone: Alesandru Lebu din Sibiu, cu 25 cor. Andreiu Teodor, grădinar din Sibiu; cu 20 corone capelanul Opriș din Șura-mare; cu 20 corone Elena Stoianovici din Sibiu; cu 8 corone Ilie Gabor din Sibiu; cu 8 cor. Ștefan Restanță din Șura-mare; cu 5 cor. Vasile Chirca din Sibiu; cu 5 cor. Ioan Radu din Turnișor; cu 10 cor. Ioan Opriș din Șura-mare, mai mulți cu câte 5 corone.

IV. Pentru taurenci și junoci, cu premiul I de 30 cor. Andreiu Teodor din Sibiu; cu prem. II de 25 cor. Al Lebu din Sibiu; cu 10 cor. D. Ciupea din Șura-mare; cu 6 cor. Nic. Joandrea din Sibiu; cu 5 cor. Ilie Popidan din Sibiu.

V. Pentru viței și vițele, cu premiul I de 20 cor. Ales. Lebu din Sibiu; cu 5 cor. St. Restanță din Șura-mare; cu 3 cor. V. Vălean din Cristian; cu 3 cor. St. Opriș din Șura-mare, etc.

D-l Alesandru Lebu, care s'a învrednicit cu 3 premii, în valoare de 80 corone, declară în urmă, că premiile ce i s'au votat d-sale, lasă să rămână la casa „Reuniunii române agricole” spre a forma un fond de premii pentru alte esposiții de vite.

Concerte în Bistrița. Ni-se scrie: „Cu ocaziunea ținerii adunării reuniunii învățătoresci „Mariana” în orașul Bistrița la 5 și 6 Noemvre n., corul nou înființat al plugarilor din Șoimuș va cânta la 5 Noemvre în biserica română gr. cat. din Bistrița cântările liturgice până la pricisnă, ér dela această cântare mai departe va continua cu executarea cântărilor Corul reuniunii de cântări din Bistrița. Ambele coruri, compuse pe patru voci, vor fi conduse de magistrul coral Traian Bratescu.

Cu posta de ađi am mai primit din Bistrița următoarea invitare:

„Reuniunea română de cântări din Bistrița” va aranja sub conducerea dirigentu lui propriu Traian Bratescu, Duminecă în 5 Noemvre st. n. 1899, în sala de sticlă la „Bombardir” (pe promenadă) un „Concert” împreună cu joc, la care sunteți invitați cu tot respectul.

Invitări speciale nu se distribuiesc. Onor. public este rugat a se privi de invitat pe calea diaristice române. Programe se vor distribui séra la cassă. Prețul de intrare: Locul I. 80 cr., Locul II. 60 cr., Locul III. 40 cr. Parter 30 cr. La joc pot lua parte numai Domnii provăduți cu cocarde de joc. Cocarde pentru joc capătă la cassă cu 25 cr. Venitul este destinat în favorul fondului Reuniunii de cântări. Inceputul precis la 8 ore séra. Comitetul aranjator.

Literatură.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra noiei cărți de legi intitulată: „Instrucțiuni populare despre datorințele și drepturile purtătorului de dare”, edată de d-l Wilhelm Niemand, De ce trebuință mare este această carte pentru toți plătorii de dare, o dovedesce și împrejurarea, că ea s'a publicat în toate trei limbile: română, germană și maghiară. E scrisă la înțelesul tuturor, dând instrucțiunile necesare cu privire la tot felul de dări de stat, comunale etc., tratându-le din punct de vedere practic și ilustrându-le cu exemple, așa că și cel mai puțin inițiat cetitor poate ușor să le înțelegă. Se tractează despre dările de stat *directe*, (darea de pământ, de chiria casei, darea de câștig, de miliția etc.); despre dările *indirecte* (accize după beuturi, carne, zahăr, competițe de timbru etc.); *aruncări comunale* (pentru comună, comitat, școală și biserică, pentru drumuri, câni, apă etc.). În partea din urmă se află mai multe formulare pentru petiții și reclame în diferitele cazuri. Și numai din acestea va înțelege ori-cine, că acest op pentru toți cetățenii plătorii de dare e de trebuință neapărată. El este o călăuză în mâna plugarului, ca și a tuturor celor ce se ocupă cu căroimăritul, cu negoțul și cu ori-ce meserie supusă dărilor. Cel ce va avé această carte și o va ceti cu luare-aminte, va fi scutit de multe pedepse și neplăceri și nu va mai avé lipsă de-a alerga pentru totă nimica la sfatul avocaților, nici nu va mai puté fi înșelat și șicanat de unii și de alții, căci cunoscând el legea, își va cunoște dreptul. Se poate procura cu 60 cr. (prin postă 65 cr. dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov).

ULTIME SCIRI.

Paris, 27 Octomvre. După „Journal” guvernul frances chibzuesce trimiteria unei flote în Africa sudică. „Matin” dice, că puterile europene caută chipuri și mijloce, de a lua poziția față cu amenințările, ce se cuprind în desfășurarea puterii maritime a Angliei.

Londra, 27 Octomvre. Mișcările Burilor sunt necunoscute. Din Durban se anunță, că asupra Natalului întreg s'a proclamat starea de asediu.

Miseria în Rusia.

S'a vorbit mult de fometea din Rusia dela 1891; se vorbesce mai puțin de cea dela 1899, deși e cumplită. Prima mirase și speriașe, ca un flagel teribil și trecător. Dér acum s'a observat, că fometea vine periodic, la trei ori la patru ani. Și ciudată constatare, că ea nu bântue în regiunile, unde pământul e mai réu, dér că devastază anul acesta părțile cele mai roditoare din Rusia. Ea e provocată de miseria și ignoranța țeranului, de lipsa de instrumente

perfectionate, într'un cuvânt de incapacitatea materială de a munci cu succes.

Fometea a devastat totă regiunea dela vestul fluviului Volga pe o întindere de 20 milioane locuitori. Siberia e și ea foarte încercată. Guvernul a cheltuit până acum 35.000.000 ruble cu ajutoare pentru cei atinși de fomete. Cu darurile Crucii-roșii, societate de binefacere presidată de Impărătesa mamă, și ale particularilor generoși, suma totală se ridică la 40.000.000. Dér această e abia a patra parte a măsurilor luate la 1891. Guvernămintele mai réu lovite sunt: Kazan, Saratov, Ufa, Samara, Simbirsk. Nenorocirea e completă. În districte întregi, pământul n'a produs nimic, nici cereale, nici legume, nici măcar fân pentru vite. La 1898, abia trecuse epoca secerișului și fu nevoiă să se cumpere grâu, și pentru acesta să se recurgă la împrumuturi; anul 1897 fusese réu, așa că nu rămănean provisiuni pentru a face față desastrului. Era mai pretutindeni lipsă de lemne de încălđit. Guvernul autorisă împrumuturile municipale, dér făcând numeroase restricțiuni; bărbații în vârstă de muncă și copiii mici de tot nu primiră nimic; ceilalți câte o oca de pâne pe di.

Mai toți țeranii au pământ și nu sciu de altă muncă, decăt de munca câmpului. Puțin sunt meseriași și pot găsi de lucru în orașe. La un moment dat însă, ei se presentară în număr așa de mare, ca să li-se dea de lucru, că s'au vădit nevoiți a-i trage la sorți, pentru a întrebuința pe unii. Prețul țilei fu de ris; femeile lucrau 12 ore pentru câte-va copeici. S'a fabricat pâne cu țărițe, cu făină de ghindă, cu diferite semințe; pânea această fu amestecată și cu pământ. În multe colibe nu mai e nimic: s'a vândut tot ce era în casă. S'au distrus și acoperemintele; s'a dat trestiele vitelor în lipsă de fân; apoi fiind-că miseria creștea, fiind-că vacile nu mai dădeau lapte, caii slăbiți nu mai mergeau, încercat'au să le vândă. Prețurile erau nule: dela 1—10 ruble calul, 5 ruble vaca, 1 rublă oia. Unii țeran preferiră să le mănânce, dér „carnea era prea rea!” Ca să se încălđescă, ei își arseră șurile, gardurile; mai multe familii se grămădeau în acelaș bordei, pentru a face economii asupra încălđirii. Murdăria și miseria erau spăimântătoare.

Membrii Crucii-roșii lucrară cu energiă. Ei distribuiră supă și merinde flămânđilor, mai ales copiilor. Dér un nenorocit era ajutat, și o sută rămăneau în cea mai desăvârșită lipsă: lipseau banii!

Ca să capete puțină supă, copiii veneau de departe goi, în mijlocul ernei, și așteptau ore întregi, susținuți de speranța de a căpeta vr'o hrană. În sate, familii întregi nu mâncară mai multe țile consecutiv. Și asta nu odată, ci regulat la finea fie-cărei luni.

apropé; într'ensul o să veđi încă o minune a lui Dumneđu.

Băiatul uitându-și înt'istarea, se puse cu dinadinsul să prindă licuriciul, plecându-se când pe lângă corlată, când printre scaune. Dér... ce păcat! Când întinșese mâna și era cât p'aci să-l apuce se ascunse după un dulap vechiu, de lângă pârtele odăii. Tudorel se așternu atunci la pământ și începu să-l caute pe sub dulap.

— Mamă, îl vđ destul de bine. Uite-l lângă pârtele, luminează tot împrejur; dér nu-l pot ajunge cu mâna.

— Aibi răbdare, dragul meu, că îndată o să iasă mai încóce...

Copilul așteptă cât-va, însă, pierdându-și răbdarea, se apropie de mamă-sa și-i dișe cu blândete.

— Dragă mamă, te rog și eu ceva: tu ai mâinile mai lungi decăt mine; prinde-l tu, ori saltă puțin dulapul, ca să nu fugă.

Maria, voind să-i împliněscă dorința, se sculă, dete la o parte dulapul și copilul prîșe licuriciul. Ținându-l în mână, îl privea mereu cu o bucuriă și cu o mulțămire

mult mai mare, decăt cele ce a simțit vre-odată un împérat la vederea celui mai frumos diamant.

III.

Pe când Tudorel admiră neincetat insecta strălucitoare, Maria încercă să misce dulapul, ca să l dea la loc. În minutul acela luă séma, că o carte, prinsă între dulap și pârtele, căduse pe pardoséla. Ridicându-o de jos, scóșe un țipet: „Dómne Atot-puternice! N'o fi ésta calendarul, pe care l'am căutat atât de mult fără se pot da peste densusul? N'or fi aici însemnările lui Ștefan despre ce a plătit și ce a mai rămas dator? Cui i-ar fi trecut prin minte că se află acolo, la spatele dulapului, pe care nu l'am mai mișcat din loc de atâta timp!

Și, încetă de bucuriă, alergă îndată să aprindă lumina.

— Tudorel, dragă; ia veđi, poți tu ceti ce carte e asta?

— Ei, mamă, de ce ai aprins lumina, că uite licuriciul meu nu mai strălucesce. L'ai speriat, sêrmanul!

— Lasă, că nu e nimic. Décă

vréi să lumineze și mai bine, vino de cetesce aici.

Băiatul se supuse mai mult în silă. Cu multă anevoință abia descifră titlul cărții, un calendar d'ale lui Anton Pan, plin de însemnări scrise pe foile albe dintr'ensul și chiar pe scórțe.

Maria cuprinsă de speranță, dér și de îndoială, luă pe Tudorel de mână și într'un sufler alergă la dascăl, rugându-l să-i cetescă toate acele însemnări. Incetul cu incetul, ei găsiră aci scris lămurit, ce mai rămăsese dator răposatul, la începutul anului, din cei 50 galbeni, ér. mai în vale tot ce plătise până atunci în bani séu în țile de lucru. La sfirșit se vedeau și liniile următoare, scrise de arendaș cu însași mâna lui:

„În ziua de sfântul Vasile, am regulat socotéla cu Ștefan Câmpeanu și nu mi-a mai rămas dator decăt 10 galbeni, adecă dece.”

Maria, ne mai putând de bucuriă, multumí dascălului și plecă. Ajungând acasă își îmbrățișă copilul cu căldură și îi dișe:

— Tudorele, să mulțămim împreună lui Dumneđu, că acum nu

vom mai fi nevoiți să plecăm, ci vom rămâne în casa noastră.

— Nu e așa, mamă, răspunse copilul, că eu te-am făcut să descoperi cartea? Décă nu te ași fi rugat să misci dulapul din loc, tu n'ai fi dat peste calendar, ci ar fi rămas acolo ascuns încă o sută de ani.

Maria ascultă în tacere; apoi, pătrunsă de c cugetare repede strigă:

— Dragul meu băiat, Dumneđu ni-a trimes această fericire. Gândindu-mé mai mult mé simț cuprinsă de o viae recunoscință, căci, precum veđu-și, licuriciul veni la noi chiar când ne aflam în rugăciune cu lăcrămile în ochi, și lumina ce producea, ne îndrepta cătră ascunđetőrea unde calendarul era pierdut pentru noi. Da, Dumneđu a vrut astfel; el vegheză asupra-ne: nimic nu ne vine dela întemplerie. Ține minte în totă viața cele ce-ți spun, și fie-ți ca exemplu această împrejurare, spre a-ți pune totă credința în Dumneđu, mai ales în țile de restricte.

De multă bucuriă, ea nu puté închide ochii totă noptea. Abia as-

Porțiunea de ajutor acordată pentru luna întregă ținea abia 20 zile; cele din urmă de ce era fometea în adevăratul înțeles al cuvântului.

Un martor ocular, Chmurlo, descrie astfel pe nenorocii flămânți: „Întrăm într-o cabană întunecată. Când ochii mi-s-au obișnuit cu întunecimea, vedui pe o bancă de lemn două cadavre cu nisce sdrențe pe ele. Tăcerea era completă, nu se mișca nimic. Desigur aveam a face cu morți, omeni uciși de fomete și de frig. Dér de-odată se aude o tusa sécă, urmată de gemete. Sdrențele încep a mișca și femeia, scheletul unei femei, se ridică în sus. Ea caută copilul ei cu corpul pe jumătate răcit. Copilul tușea. Îi priveam pe amândoi: erau pe punctul de a muri de fomete“.

Frigurile tifoide, scorbutul bântue cumplit. Se umflă corpul, se însângerează gingiile, cad dinții, pântecul capătă pete negre, picioarele, brațele devin inerte. Două treimi ale populațiunii móre de această bôlă în unele sate. Cei cari se vor îndrepta vor fi bunii dór de a cerși pe drumuri. În același timp facultățile intelectuale slăbesc. Pe fețele livide ale nenorocitorilor, e scrisă apatia, o indiferență fără margini, mai gróznică decât desperarea. Resemnarea această stupidă e îngrozitoare.

Statistica nu e încă completă. Dér după câte-va cifre se póte judeca progresele fometei. În districtul Kasan, în luna lui Octombvre, 12,300 persoane au fost subvenționate de guvern; în Noembvre s'au dat ajutoare la 41,500; în Decembvre la 102,000, în Ianuarie la 121,300; în Februarie la 129,000. Miseria a fost mai cumplită în lunile April și Martie. Și étă, că acum flagelul se întinde în regiuni noue.

MULTE ȘI DE TÓTE.

Prețul vieții

(După K. Rudolphi.

Vieța este darul cel mai scump al cerului. Este dorința cea mai adéncă, cea mai caldă și cea mai de preț pentru fi-oare. Ni-o spune această neputinciosul moșnég, rezimat în toiag, care se cutremură, când simte mórtea venind; cu tóte că-i grea viața acum, dér tot n'ar vré s'é mórá. Ni-o spune și micul copilaș din légán, când vre-o bôlă îi caleă légánul lui cel scump și dulce și îl schimbă într'un locaș de dureri. Când se apropia mórtea s'é-i ia viața, cât de grozav se luptă el cu mórtea! Ni-o spune și blândul porumbel, când uliul lacom se repede s'é-i ia viața. Ni-o spune și micul verme în pulbere. Oh, cum se svircolesce și cât de cu greu suferé mórtea, despărțându-se de viață!

Chiar și numai consciința, că încă trăesce, chiar și numai umbra vieții sunt

un mare bun și o mare mângâiere, pentru cel bolnav. Chiar și fricelul de iarbă pe câmpia móre trist sub arđetőrele rađe ale sórelui.

Din gropi, printre mușchi des pătrund afară fricele de iarbă de primăvară. Între spinii se ridică tinerul bobocel de rosa cu fața lui veselă și infocată. Chiar și pe noi câte plăgi, primejdii și suferințe nu ne amenință viața dela légán până la mormânt! Dér mii, mii de bucurii ne spun, că un Dumneđu prea bun ni-a dat viața plină de farmec și de fericiri. Trist destul, decât noi ne alegem în ea numai cu dureri și suferințe în locul binecuvântării cerescé, pe care se întemiază viața. Ea oferă argatului ca și împératului, séracului ca și bogatului bucuriile sale.

Viața e un dar ceresc, care bate în vinele nóstre; și cel mai puțin avut o simte această, decât pórtă o inimă curată în sinul sêu.

I. Dariu.

Animale fumătóre.

Este cunoscut, că în genere animalele se feresce de fumul de nicotină, dér excepțiuni dela regulă sunt și aici. Ast-fel un câne dog dintr'un circ engles se produce în fiă-care séră înainte publicului, fumând o lulea de tutun. S'a obișnuit cu fumatul așa de tare, că Dumineca, neavând rol în program, n'are atîmptăr până ce nu i-se dá porția de tutun s'é și-l fumeze.

Intre paséri papagalii sunt nicotiniști. Fumatul însă este a se lua în sens figurativ. Suplinesc fumatul prin ținerea de tutun. Iau adecă în gură foi de nicotină și sug suncul. Urmarea e, ca și la ómenii cari beau prea mult. Ametesc și pierdendu-și echilibrul cad jos. O sumă de soiuri de maimuțe încă fuméză. La ele însă lucrul nu e tocmai de mirat, sciut fiind, că maimuțele imităză totul ce ved la ómeni.

POSTA REDACȚIUNELI.

D-lui P. Russu epítrop, Rodbav. Décă e vorba de lege, această prin artículul XXVI din 1893 impune a se plăti învătătorilor și cuincuenaliu. Veți face bine însă, decât vă veți feri de-a ajunge la lege, căci între frați de același sânge cea mai puternică lege trebuie s'é fiă înțelegerea imprumutată.

D-lui I. Ionescu, Zsebely. Vi-s'a espedat ađi. Unguresci nu se află.

Impărtășire importantă. Chiar și o gustare moderată de mánocări greu de mistuit aduce adeseori suferințe de stomac, care la început apare cu dureri de stomac, rigăeli, vėrsături etc. Contra acestor aparițiuni de bóle cel mai bun mijloc cu efect este *Dr. Rosas Lebensbalsam* din farmacia d-lui B. Fragner, Prag 205—III. Se póte căpăta în tóte farmaciile. S'é se ferescă de imitații.

cepta s'é se facă diuă și îndată alergă la judecător. Acesta chiámă pe moștenitor care, recunoscând scrierea socrului sêu, se spăimântă de rușinea, ce făcuse veduvei înainte judecării, numindu-o mincinosă și de rea credință.

Judecătorul îi dete să înțelégă, că o asemenea defaimă nemeritată și suferințele ce-i causase, îi dau dreptul la o răspătire óre-care. Tinerul moștenitor consimți fără greutate, după-ce biata veduvă le spuse tótă împrejurarea descoperirii prețiosului calendar, prin ivirea neașteptată a licuriciului.

Impresionat de această povestire, arendașul nu putú s'é și ascundă muștrarea de cuget.

— Da, dișe el, Dumneđu este părintele veduvelor și al orfanilor... cum și résbunătóiu lor. Iartă-mé, că m'am purtat așa de aspru și neomenos cu dumniata. În schimbul neajunsurilor, ce ți am adus, îți iert banii ce-mi mai datorezi, și-ți promit, că oricând vei avé nevoie de ajutor, casa mea îți va fi deschisă și gata a te ajuta. Acum sunt pe deplin incredințat, că cine își pune

credința în Dumneđu, nu e părăsit de densusul nici odată... și această încredere prețuesce mai mult, decât tóte avuțiile lumii.

Décă vre-odată s'ar întempla s'é cad în restriște, orí soția s'é mī rămână veduvă și copii mei orfaní, îndure-se Dumneđu s'é-i ocrotescă, ca și pe d-vóstré.

(Din „Biblioteca de lectură“ de

I. M. Riureanu.

Poesii populare.

Mândro, de dragostea ta,
Murgu apă nu mai bea,
Nici din puț, nici din ceașmea
Numai din găleată bea,
Numai apă din găleată,
Că-i de mândra străcurată,
Străcurată prin basma,
Sé bea murgu, mi-ar crăpa.

Coțofonă! mută-ți cuibul,
Că vin Oltenii cu cărdul.
Coțofonă! mută-ți casa,
Că vin Oltenii cu cósă.
— Séracii Oltenii noștri
Că ne-au umplut Bucurescii,

Căendarul săptămânei
OCTOMBRE. are 31 zile. BRUMAREL.

Dilele	Căend. Iul. v.	Căend. Gregor.
Dum	17 S. Prof. Osea	29 Narchis
Lun	18 † S. ap. ev. Luca	30 Hartman
Mart	19 S. pr. Joel și Uar.	31 Lupan.
Mer.	20 S. m. Arteniú	1 Nov. Toți Sfinții
Joi.	21 C. pár. Ilarion	2 Amint. morții
Viner	22 S. p. Averch. ep.	3 Hubert
Sám.	23 † Ap. Iac. fr. Dlui	4 Carol Borom.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.
Din 27 Octombvre 1899.

Măsura sêu greutatea	Calitatea.	Valuta austr.	
		fl.	or.
1 H. L.	Grânul cel mai frumos	6	20
"	Grân mijlociu	5	80
"	Grân mai slab	5	60
"	Grân mestecat	4	40
"	Sécără frumósă	3	70
"	Sécără mijlociă	3	40
"	Orz frumos	3	40
"	Orz mijlociu	3	10
"	Ovės frumos	2	40
"	Ovės mijlociu	2	10
"	Cucuruz	4	20
"	Mălaiu	4	40
"	Mazare	6	70
"	Lințe	10	—
"	Fazole	4	40
"	Séméntă de in	9	20
"	Séméntă de cânepă	4	30
"	Cartofi	—	70
"	Máz*riche	—	—
1 kiló	Carne de vită	—	44
"	Carne de porc	—	52
"	Carne de berbec	—	36
100 kil.	Sêu de vită prospét	20	—
"	Sêu de vită topit	32	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Octombvre 1899.

Renta ang. de aur 4%	116.25
Renta de coróne ung. 4%	95.15
Impr. cáil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.60
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.10
Oblig. cáil. fer. ung. de ost. I. emis.	118.50
Bonuri rural. ungare 4%	93.80
Bonuri rurale croate-slavone	—
Impr. ung. cu premii	163.50
Lesuri pentru reg. Tisei și Seghedin	137.75
Renta de argint austr.	99.55
Renta de hârtie austr.	99.30
Renta de aur austr.	117.75
Lesuri din 1860.	134.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	903.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	374.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	370.75
Napoleoniori	9.57 1/2
Mărci imperiale germane	59.—
London vista	120.75
Paris vista	47.76 1/2
Rente de coróne austr. 4%	99.20
Note italiene	44.70

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Octombvre 1899.

Banconota rom. Cump.	9.29	Vénd.	9.31
Argint român. Cump.	9.24	Vénd.	9.27
Napoleoniori. Cump.	9.53	Vénd.	9.57 1/2
Galbeni Cump.	5.60	Vénd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vénd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vénd.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vénd.	—
Seris. fone. Albina	101.—	Vénd	5% 101.50

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Mėtășuri pentru Ball 45 cr.

4) până la fl. 14.65 cr. metru — precum și mėtase-Henneberg, négră, albă și colorată, dela 45 cr. până la fl. 14.65 cr. metru — în cele mai moderne țesături, colorii și desenuri. — Particularilor li se trimite franco și liberate de vamă în casă. — **Mostre se trimít imediat la cerere.**

Fabricele de mėtășuri ale lui G. Henneberg (liferant al Curții c. și r.) Zürich.

Térgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 23 Oct. de 36,093 capete, la 24 Oct. au intrat 785 capete și au eșit 608 capete rămânând la 25 Oct. un număr de 36,270 capete.

Se notéză marfa: unгурéscă veche grea dela — — cr. marfa unгурéscă tinéră grea dela 41 1/2—42 cr. de mijloc dela 42 1/2—43 — cr. ușórá dela 43 1/2—44 — cr. — Sérbescă: grea 41 1/2—42 cr., de mijloc 42 — 42 1/2 cr. ușórá: 40—42 1/2 cr. kilogram.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Circa 250 caré (20 vagóne)

F Ê N,

calitate I, se află de vėndare.

A se adresa la D-nul avocat

HĂRSIANU, în Sibiu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

— Ér' Oltencele,
Tórnă vin peste pelin,
Că Oltenii nu mai vin,
Tórnă vin peste pelin.
Că cu atăta se mai țin.

Pe din jos de Baia-mare,
Vine un căpitan călare
Cu trei sute de cătane,
Căpitanul fluerând,
Și feciorașii plângénd.
Căpitan din graiú grăind:
— Feciori feciorașii mei,
De ce plângeți așa réu?
N'ați sciut voi asta bine,
Când ați dat mâna cu mine,
Că nu-ți cosi prin grădină
Or' fete stringénd de mână!
— Fetele-or merge la joc,
Érá voi cu pușca 'n foc.

Tu te duci, bade-o te duci,
Tu te duci cu oi mărunte,
Eu rămân cu vorbe multe.
— Arde lumina pe masă;
Că s'a dus badea d'acasă.
— Arde lumina de seu,
Că s'a dus bădițul meu;
— Arde lumina pe jos,
Că s'a dus cine-i frumos.

Oltule — Oltéțule,
Secați-ar isvórele,
Sé rămână petrile,
Sé sune potcóvele,
Sé audă mândrele;
Sé audă mândra mea,
Sé vină la mórtea mea
Sé mor cu ochii la ea,
C'am iubit'o cu dreptate
Șepte aní și jumétate,
Cu pérul lásat pe spate.

(Culese de prin Bran).

Jules.

Mândro pentru gura ta
Mi-am lásat pe mama mea,
Mândro pentru glasul têu
Mi-am lásat pe tată-meu,
Și pentr' ochișorii tói
Mi-am lásat părinții mei;
Mândro, numai pentru tine
Nu mai am acum pe nime.

Cine dracu-a mai vėđut
Bujor negru 'n grădinuță
Și voinic fără drăguță,
Trandafir crescut întors
Și voinic nedrăgostos.

LUKACS VILMOS
 Bekannteste und populärste
Hauptkollektur
 Königl. Klassen-Lotterie
 ungar. priv. Lotterie
 Lose zur I. Klasse (V. Lotterie):
 1 ganzes A. fl. 6.— 1 viertel A. fl. 1.50
 1 halbes A. fl. 3.— 1 achtel A. fl. .75
 gegen vorherige Einsendung des Betrages oder auch gegen Nachnahme franco und diskret.
 Budapest, V., Badgasse Nr. 10.

Salda-Contist,
 zum sofortigen Eintritt gesucht.
 Derselbe muss die doppelte Buchführung perfekt verstehen und der deutschen sowie der rumänischen Sprache in Wort und Schrift vollkommen mächtig sein.
 Bewerber welche auch ungarisch können werden bevorzugt.
 Offerte mit Zeugnissabschriften und Gehaltsansprüchen sind zu richten an
Alex. Adamovich
 748,1-3. Ujvidék, (Bács-Bodrog megye).

felszerelt pályázati folyamodványait folyó évi november hó 10-ig bezárólag annál is inkább adják be, mivel a későbbben érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.
 Az állami hivatalos nyelvének kívül még a román nyelvnek alapos tudása okvetlenül szükséges.
 A választás folyó évi november hó 11-én d. e. 11 órakor Almásmező község irodájában fogom megtartani.
 Törösvár, 1899. évi október hó 20-án.

URDEA,
 főszolgabíró.

Sz. 5471—1899.
 jrb.

Pályázati hirdetés.

Fogarasvármegye törösvári járáshoz bekebelezett Almásmező és Holbak községekből álló „Almásmezői“ közjegyzőség elnevezése alatt Almásmezőn való székhelyvel lemondás folytán üresedésbe jött közjegyzői állomás betöltésére, ezennel pályázatot nyitok.
 Felhivatnak mindazok, kik ezen évi 600 frt fizetés, 75 frt irodai, 140 frt uti átalápnyal melyből az irodai 2 szobáját is fűtendő, természetben lakással a hozzátartozó gazdasági épülettel és veteményes kertetel, 60 frt állami anyakönyvi tiszteletdíjjal, valamint a szabályrendelet szerinti mellékjövdelemmel egybekötött állomást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.c.z. 6. § ában körülírt kellekét igazoló okmányokkal

Am onőrea a aduce la cunoscința onor. public, că
 m'am mutat cu magazinul de
Bijuterie, Aurărie și Argintărie
 din Strada Aței,
Strada Vămii nr. 29, din jos de biserica rom. cat.
 Mulțumind de încrederea, cu care am fost onorat până acuma, rog pe onor. clientelă, ca și de aci înainte să mă onoreze cu prețuitele comande.
 De ore-ce am arangiat din nou atelierul meu, pot executa toate lucrurile din bransa mea.
Reparatură, precum și legarea de petri scumpe în aur, argint etc. solid și real.
 Cu totă stima:
Fritz Derner.

De vândare sau de închiriat.
 Casa din Strada Cimiteriilor nr. 8, vis-à-vis de gimnasiu român, care constă din 4 camere, 1 bucatărie, 1 sopron, pivniță, conduct de apă, este de vândare sau de închiriat, în condițiune foarte avantajoasă.
 Pentru informațiuni mai de-apropie a se adresa la Domnul
Ioan Bidu
 în Sinaia. (România)
 742,2-3.

Marele magazin de încălțăminte a lui I. Sabadeanu în Brașov,
 (Nr. 10) Strada Porții (Nr. 10),
 care prin soliditatea sa în curs de 30 de ani, de când există pe piața Brașovului, și-a câștigat în totă Austro-Ungaria și România un renume bun. Recomandă onor. public

marele assortiment de încălțăminte, garantate de solide și moderne,
 pentru bărbați, dame și copii, pentru mire și mirăsă pentru dans, gimnastică, casă și pentru atelier (lucrătoare) etc. etc. toate cu prețuri foarte moderate, ce se poate vedea, din consemnarea prețurilor câtor-va articuli precum urmază:

Pentru bărbați:		Pentru dame:	
Ghete de pele vachs, taș în ouie lucrate cu gumă dela fl. 2.95 în sus	" " " " în besățuri, cu s. fără nast. " fl. 3.50 "	Ghete de pele patentă seu vițel în besăț cu gumă dela fl. 2.85 în sus	" " " " Gems " " besăț cu vîrfuri de ac dela fl. 3.80 "
" " " " " cu șinore " fl. 4.— "	" " " " " seu postav și cu pele în jur de iarnă fl. 4.50 "	" " " " " în bes. cu șinore re " fl. 3.50 "	" " " " " nasturi " fl. 4.— "
" " " " " lac rus. " fl. 5.— "	" " " " " de mănuse lac de salon fine dela fl. 4.80 "	" " " " " mănuse cu lac salon în jur, fine " fl. 4.50 "	Pantofi de pele tari pentru stradă în ouie " fl. 2.50 "
" " " " " vachs franțuz. cusute în besăț fine " fl. 5.50 "	Pantofi de pele vachs în ouie lucrate " fl. 3.— "	" " " " galbenă " " " " fl. 2.60 "	" " " " fine pentru dans ușore " fl. 1.80 "
" " " " " galbene " fl. 3.60 "	" " " " lac salon fine cusute " fl. 4.50 "	" " " " de lac salon pent. dans ușore " fl. 2.20 "	" " " " atlas seu mătasa albă pen. mirese " fl. 2.50 "
Cisme lungi de pele juft rus. talpă dublă " fl. 7.50 "	" " " " " de postav de stiria cu pele în jur " fl. 7.50 "	" " " " lac cu spangen pentru stradă " fl. 3.20 "	" " " " pentru gimnastică negri seu cafeni talpă de gumă dela fl. 1.20 "
" " " " " de drum peste ghete de purtat, din postav " fl. 4.— "	" " " " " de copii mică fl. 2.60, de copii mari " fl. 2.80 "	" " " " de pânză rus. gróse, negră seu cafenie în ouie p. gimn. stradă și atelier dela fl. 1.10 "	" " " " pentru casă, de stofe de păslă, de pele " fl. .90 "
Galoci de bărbați de Viena fl. 2.— rusesc " fl. 2.80 "	Șoșoni " " " fl. 3.80 " " fl. 4.80 "	Ghete de Brinel cu gumă " " " fl. 2.80 "	Pantofi de Sialon cu șinore și lac " fl. 2.— "
Pantofi pentru gimnast. cu talpă de gumă rus. " fl. 1.25 "	" " " " " de pânză rusescă gróasă cu talpă de pele în țințe lucr. pânză negră seu cafenie cu vîrfuri " fl. 1.20 "	Ghete de pele pentru fetețe mai mari " fl. 2.60 "	" " " " mică " fl. 1.60 "
Pantofi de casă de pele ori păslă, de stofă " fl. 1.— "		Pantofi de copii dela 40 cr., 65 cr., 85 cr. " fl. 1.20 "	

Mare alegere în încălțăminte de băieți, fete și copii,
 în diferite colori, forme, calități, cu prețuri reduce.

Specialități încălțăminte de lucas fabricate: Viena, Carlsbad, Paris, Berlin, Petersburg, etc. din pele Chevreau, Vachs, și din Lac de salon, în diferite colori și facon modern, se află în mare alegere și se poate comanda și după măsură directe din aceste fabrici.

Depozitul de Galoci și Șoșoni de gumă rusescă, al celei mai renumita fabrică de gumă din Petersburg, se află pentru tot Ardealul numai la sus numită firmă, unde se vinde fie-care păreche sub garanță, pentru durabilitate cu preț moderat.

Reparatură și comande după măsură se primesc și se efectuează prin un măestru dibaci cu prompteță.

— Comanda din afară de Brașov se efectuează prompt, însă numai cu rambursă; încălțăminte neconvenabile se primesc francat înapoi spre schimbare, eventual se înapoiază valoarea. — La comande din afară trebuie următoarele arătate: de ce preț? din ce pele? ce formă? ascuți seu rotund? în besetz seu simplu? cu talpă gróse seu subțire. Ca măsură se poate trimite un papuc vechiu cu posta ca: „Muștră fără valoare“ cu 5 cr. De ajuns este și arătarea Numărului încălțăminte, care cumpărătorul de obicei procură din prăvălii de încălțăminte. Alteum poate ori și ce laic lua măsura piciorului cu centimetru seu cu o fâșie de hârtia măsurând partea piciorului pe din nătru dela mijlocul călcăiului până la vârful degetului cel mare, peste talpe și degete, peste glesne, peste călcăii și peste pulpe, trimițând această măsură prin epistolă se poate efectua comanda după dorință.

500 fl. plătesc celui ce va mai căpeta vre-odată durere de dinți, ori îi va miroși gura, după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla,
 o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). Erezii A. Bartilla (E. Winkler), Viena, 19/1., Sommergasse 1.
 Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denușări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se poate căpeta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco; 16 sticle cu 4 fl. 50 cr. franco. — Se capetă în Brașov la farmacia d-lui Victor Roth. 9—13.595.

Frunză verde de cicóre
 Am iubit și eu o flóre,
 Dără rău m'am păcălit
 Că atâta o-am iubit
 Până când s'a vestejit,
 Pusu-o-am pus într'o vie
 Ca erăși să mai învie!...

Frunză verde din răzor
 Am plăcut un domnișor
 Cu ochi negri de bujor
 La vorbă 'nceluitor;
 Frunză verde de pe lan
 Ne-am iubit o și și-un an
 Făr' a ne pupa de-un ban;
 Frunză verde schinteuță
 L'am iubit din inimuță
 C'a fost dulce la gurică,
 Când mă săruta 'n portiuță;
 Pusu-mi-am în gând să-l las
 Că-mi face mare necas,
 Diua, nóptea tot gândesc
 Și stau să mă prăpădesc.

Bistrița. Teodor A. Bogdan,
 invetător român.

